

OPINIA PRAWNA

**Przedmiot
opinii:**

1. analiza projektu ustawy o zasadach nieodpłatnego nabywania od Skarbu Państwa akcji przez uprawnionych pracowników w procesie konsolidacji sektora energetycznego – wersja z 27 lutego 2007 r. oraz
2. analiza projektu rozporządzenia w sprawie w sprawie sposobu określenia liczby akcji spółki konsolidującej przypadających do podziału pomiędzy osoby uprawnione do nieodpłatnego nabycia akcji oraz trybu dokonywania zamiany akcji spółki konsolidowanej na akcje spółki konsolidującej – wersja z 27 lutego 2007 r.

**Zleceniodawca
opinii:**

Zrzeszenie Związków Zawodowych Energetyków

**Podstawy
faktyczne opinii:**

projekty ustawy i rozporządzenia z 27 lutego 2007 r. przekazany przez Zleceniodawcę

**Podstawy
prawne opinii:**

ustawa z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 ze zm), powoływana dalej jako „ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji”

Treść opinii

Ad. 1. Projekt ustawy

W ramach prowadzonej konsolidacji w sektorze energetycznym zaistniała konieczność uregulowania kwestii akcji pracowniczych należnych pracownikom przedsiębiorstw energetycznych w związku z ich komercjalizacją w latach 90-tych i brakiem ich prywatyzacji do chwili obecnej. Przystawiony do zaopiniowania projekt ustawy o zasadach nieodpłatnego nabywania od Skarbu Państwa akcji przez uprawnionych pracowników w procesie konsolidacji sektora energetycznego w wersji z dnia 27 lutego 2007 r. stanowi niewątpliwie próbę załatwienia tych kwestii.

Generalnie w pierwszej kolejności należy zauważyć, że na pozytywną ocenę zasługuje forma uregulowania tej kwestii – ustawa ma szansę rozwiązać wszelkie wątpliwości co do skuteczności innych form prawnych uregulowania tego problemu. Kolejnym pozytywnym aspektem jest fakt, że uregulowanie to będzie powszechne, będzie obejmować zarówno przedsiębiorstwa już skonsolidowane jak i te, które dopiero zostaną skonsolidowane, a także obejmuje kwestię wydania w miejsce akcji spółek konsolidowanych bezpośrednio akcji spółki konsolidującej oraz zamiany wydanych już akcji spółek konsolidowanych na akcje spółek konsolidujących.

Powyższe powoduje, że generalnie należy projekt ocenić pozytywnie, chociaż wymaga on jeszcze zmian.

Do projektu należy jednak zgłosić następujące zastrzeżenia dotyczące pewnych szczegółów uregulowania:

1. Projekt ustawy powinien zawierać generalne odesłanie do uregulowań ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. W obecnej wersji odwołania do tej ustawy dotyczą pojęcia uprawnionych pracowników oraz trybu udostępniania akcji. Takie szcątkowe odesłanie powoduje, że na gruncie tej ustawy mogą wyniknąć wątpliwości co do tak prostych spraw jak to czy stosuje się ją tylko do spółek akcyjnych, na co wskazuje konsekwentne użycie sformułowania „wniesienie akcji”, czy też także do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Aby uniknąć tych i innych wątpliwości należy w art. 1 dodać zdanie o treści: *„W sprawach nie uregulowanych inaczej w ustawie stosuje się ustawę z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 z późn. zm.).”* W związku z powyższym konieczne byłoby usunięcie pkt 3 w art. 2 i zmiana treści art. 4 ust. 3 i 4.
2. Ze względu na możliwe jeszcze prawdopodobnie zmiany w koncepcjach prawnych form prowadzenia konsolidacji spółek energetycznych – np. przyjęcie w danym przypadku formy darowizny lub sprzedaży udziałów/akcji –

należy rozszerzyć w projekcie ustawy zakres pojęciowy „spółki konsolidującej” i „spółki konsolidowanej poprzez zdefiniowanie ich z uwzględnieniem takich możliwości. Proponuję oznaczenie dotychczasowej treści art. 2 jako ust. 1 i wprowadzenie w art. 2 ustępu 2. o treści: *„2. Skutki wynikające z wniesienia akcji na pokrycie kapitału zakładowego mają zastosowanie również w przypadku innych form zbycia akcji w ramach procesu konsolidacji sektora energetycznego.”*

3. Wątpliwości budzi sformułowanie zdania 2 w art. 3. ust. 1. Wydaje się, że bardziej klarowne byłoby to zdanie po skreśleniu końcowej jego części tj. słów: *„na pokrycie kapitału zakładowego której zostały wniesione akcje spółki konsolidowanej.”* - oczywiste bowiem jest, że w przepisie tym chodzi o spółkę konsolidującą, a nie inną nie biorącą udziału w procesie konsolidacji.
4. Analogicznie do powyższego nieprawidłowy jest zapis w art. 3 ust. 2. Wydaje się, że autorowi chodziło o zapewnić, że w ramach wydawania akcji pracowniczych spółki konsolidującej Skarb Państwa wyda w sumie nie więcej niż 15% akcji tej spółki. Bardziej klarowny byłby w tym miejscu zapis: *„2. Suma akcji spółki konsolidującej udostępnionych uprawnionym pracownikom spółek konsolidowanych, na zasadach określonych w ust. 1 oraz art. 6 ust. 1, nie może przekroczyć 15 % akcji tej spółki.”* - bez powtarzania, że chodzi o akcje spółki na pokrycie której zostały wniesione akcje spółek konsolidowanych.
5. W art. 4 ust. wprowadzono zapis, zgodnie z którym prawo do nieodpłatnego nabycia akcji spółki konsolidującej powstaje po upływie sześciu miesięcy od dnia powstania prawa do nieodpłatnego nabycia akcji spółki konsolidowanej. Aby określić ten moment należy sięgnąć do ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji (art. 38 ust. 2), z której wynika, że prawo do nabycia akcji spółki konsolidowanej powstaje *„po upływie trzech miesięcy od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych”*. W tym miejscu należy zastrzec, że nie jest do końca jasne, czy wnoszenie akcji spółek

konsolidowanych do spółek konsolidujących będzie uznane, za „zbycie na zasadach ogólnych” tym samym, powstają wątpliwości, czy w procesie konsolidacji w ogóle nadejdzie taki dzień, co stawiałoby pod znakiem zapytania powstanie prawa do nieodpłatnego nabycia tychże akcji. Aby uniknąć tych wątpliwości proponuję wprowadzenie w art. 3 (ewentualnie w miejsce dotychczasowej treści art. 5 – patrz niżej) dodatkowego zapisu o treści: *„Wniesienie akcji spółki konsolidowanej na pokrycie kapitału zakładowego spółki konsolidującej stanowi zbycie akcji na zasadach ogólnych, o którym mowa w ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 ze zm).”*

6. Konieczna jest korekta redakcyjna w art. 4 ust. 2 zdanie drugie. Czytam w nim, że „Termin na składanie oświadczeń (...) powstaje ...” Oczywiście jest, że do terminu w sensie prawnym nie można użyć określenia, „powstaje”. Sugeruję użycie w tym miejscu słów „*zaczyna biec*”.
7. W art. 5 uregulowano określenie dnia wniesienia akcji spółki konsolidowanej na pokrycie kapitału zakładowego spółki konsolidującej jako dzień zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego spółki konsolidującej. Art. 5 w tej funkcji jest zbędny ponieważ ustawa w żadnym miejscu nie odnosi się do „dnia wniesienia” akcji spółki konsolidowanej na pokrycie kapitału zakładowego spółki konsolidującej.
8. W art. 6 ustalono uprawnienie do zamiany akcji pracowniczych nabytych w ramach wcześniej przeprowadzonych prywatyzacji na akcje spółek konsolidujących. W ust. 2 ustalono, że bieg terminu na skorzystanie z zamiany rozpoczyna się po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Z takim uregulowaniem można się zgodzić tylko w odniesieniu do sytuacji gdy zarówno prywatyzacja jak i konsolidacja miały miejsce przed wejściem w życie ustawy. W sytuacji jednak, gdy nabycie akcji nastąpiło przed wejściem w życie

ustawy a konsolidacja będzie miała miejsce po tym terminie zapis art. 6 ust. 2 jest niewłaściwy. Aby uwzględnić tę sytuacją konieczna byłaby zmiana treści tego przepisu i dodanie na jego końcu zdania: *„W przypadku gdy wniesienie akcji spółki konsolidowanej na pokrycie kapitału zakładowego spółki konsolidującej następuje po wejściu w życie ustawy bieg tego terminu rozpoczyna się w dniu zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego w spółki konsolidującej w rejestrze przedsiębiorców.”*

Uwagi dodatkowe:

Projektowana ustawa jest dokumentem, w którym mogłyby znaleźć się zapisy dotyczące partycypacji pracowników we władzach spółek konsolidujących – analogiczne do obowiązujących w obecnej ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji. Zmierzałby do tego wniosek zawarty w pkt 1 powyżej, a dotyczący generalnego odesłania do stosowania ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Jednakże uzasadnione byłoby sprecyzowanie tej regulacji poprzez wyraźne odniesienie się do kwestii partycypacji pracowników we władzach spółek konsolidujących. W tym zakresie proponuję dopisanie do projektu ustawy nowej treści art. 13 (obecny art. 13 zmieniłby numer na 14.) w brzmieniu: *„Art. 13. Do spółek konsolidujących stosuje się odpowiednio przepisy art. 11 – 16 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, przy czym przez pracowników rozumie się wszystkich pracowników spółek konsolidowanych, których akcje nabyła spółka konsolidująca w ramach procesu konsolidacji.”*

Ad. 2. Projekt rozporządzenia

Projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy – podobnie jak sam projekt ustawy – nie nasuwa zasadniczych zastrzeżeń. Można jedynie zwrócić uwagę na pewne szczegóły tego uregulowania:

1. Po pierwsze nasuwa się uwaga natury technicznej – skoro rozporządzenie zostało wydane na podstawie i z delegacji zawartej w projektowanej ustawie o zasadach nieodpłatnego nabywania od Skarbu Państwa akcji przez uprawnionych pracowników w procesie konsolidacji sektora

elektroenergetycznego, to nie ma uzasadnienia dla powoływania całej nazwy tej ustawy wraz z publikatorem w każdym miejscu rozporządzenia, w którym odwołuje się ono do poszczególnych jej zapisów – wystarczające jest powołanie się na ustawę, a z góry wiadomo, o którą ustawę chodzi, co czyni rozporządzenie bardziej klarownym.

2. Jeśli chodzi o sam algorytm wyliczania ilości akcji spółki konsolidującej przeznaczonych do podziału między pracowników spółek konsolidowanych, którzy wyrażą chęć nabycia akcji spółki konsolidującej, to należy stwierdzić, że nie nasuwa on większych wątpliwości. Biorąc pod uwagę fakt, że za podstawę przeliczenia przyjęto wartość rynkową akcji to algorytm ten spełnia swoją rolę. Upraszczając można powiedzieć, że z algorytmu tego wynika, iż ilość akcji spółki konsolidującej przeznaczonych dla pracowników będzie równać się wartości rynkowej wszystkich akcji pracowniczych spółki konsolidowanej podzielonej przez wartość jednej akcji spółki konsolidującej, przy czym wartość jednej akcji spółki konsolidującej będzie ustalona w oparciu o wartość wszystkich akcji spółek konsolidowanych i początkowy kapitał zakładowy.
3. Doprecyzowania wymaga definicja wartości akcji spółki konsolidującej (WJK) – powinno być wyraźnie stwierdzone, że chodzi o *„iloraz sumy wartości rynkowej akcji spółek konsolidowanych wniesionych aportem na podwyższenie kapitału spółki konsolidującej”*.
4. Taki algorytm, przy założeniu, że zostanie przeprowadzona prawidłowa wycena wartości rynkowej, powoduje, że wartość akcji spółki konsolidującej nabytych przez pracowników w miejsce akcji spółki konsolidowanej powinna być porównywalna.

Warszawa, dnia 5 marca 2007 r.

radca prawny

Grzegorz Drozdowski